



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

NAUCZYCIEL NAUCZANIA POCZĄTKOWEGO

1. Informacje ogólne

Nauczyciel nauczania początkowego uczy w szkole podstawowej, w klasach I – III. Jego głównym zadaniem jest wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności co najmniej z zakresu podstawy programowej, rozwijanie myślenia twórczego, kształtowanie nawyku systematycznej pracy i przygotowanie do nauki w starszych klasach.

Nauczyciel obejmuje klasę w pierwszym roku nauki i prowadzi ją przez kolejne trzy lata. Uczy wszystkich przedmiotów wymaganych programowo (m.in. języka polskiego, matematyki, muzyki, plastyki, techniki, wychowania fizycznego), jest odpowiedzialny za realizację programu nauczania, zalecanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Jednocześnie jest wychowawcą swojej klasy. Przed każdą lekcją nauczyciel przygotowuje się do jej prowadzenia, organizuje pomoce dydaktyczne, opracowuje ciekawe dla uczniów prezentacje danego tematu. Część pomocy wykonuje sam lub z pomocą uczniów.

Kolejnym zadaniem nauczyciela jest systematyczne sprawdzanie i ocenianie prac uczniów. Podczas przerw pełni dyżury, pilnując bezpieczeństwa wychowanków. Organizuje wycieczki, zabawy szkolne i uroczystości, często prowadzi kółka zainteresowań. Prowadzi wymaganą dokumentację, dziennik lekcyjny, arkusz ocen, przygotowuje świadectwa szkolne. Kontaktuje się i współpracuje z rodzicami i opiekunami uczniów, prowadzi dla nich zebrania i spotkania indywidualne. Ścisłe współpracuje z pedagogiem szkolnym lub psychologiem.

W szkole specjalnej czy integracyjnej nauczyciel pełni także funkcję opiekunczo-pielęgniacyjną.

Praca nauczyciela nauczania początkowego ma charakter indywidualny. W szkole integracyjnej stale współpracuje z nauczycielem wspomagającym. Jego praca wymaga ścisłych kontaktów z innymi ludźmi – uczniami, rodzicami i opiekunami, innymi nauczycielami.



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Istotne jest, aby nauczyciel miał chęć i możliwość stałego rozwoju, samodoskonalenia, uczestniczenia w różnego rodzaju kursach, szkoleniach czy warsztatach.

Nauczyciel pracuje najczęściej w budynku szkolnym, w sali lekcyjnej. Część zajęć prowadzi na powietrzu: na boisku szkolnym, w parkach, a także w muzeach, w teatrach.

Czas pracy nauczyciela wynosi 18 godzin tygodniowo (18 godzin zajęć dydaktycznych). Pozostałe czynności, takie jak przygotowywanie pomocy dydaktycznych, sprawdzanie prac domowych czy zebrania z rodzicami, wykonuje poza obowiązkowym pensum, ale w czasie płatnym w ramach przysługującego wynagrodzenia. Pracuje najczęściej pięć dni w tygodniu, godziny pracy są uzależnione od planu lekcji. Oprócz pracy podczas lekcji nauczyciel poświęca czas na przygotowanie lekcji, pomocy dydaktycznych, sprawdzanie prac uczniów. Uczestniczy w radach pedagogicznych, zebraniach z rodzicami. Wyjazdy na dłuższe wycieczki wymagają pracy podczas całej doby (sprawuje wówczas opiekę nad uczniami).

W pracy nauczyciela czynnikami uciążliwymi jest narażenie na hałas, a częstą chorobą zawodową są schorzenia narządu głosu.

2. Wymagania

Nauczyciel nauczania początkowego powinien charakteryzować się otwartością, wzbudzać zaufanie. Konieczne jest posiadanie umiejętności nawiązywania kontaktów i słuchania. Równie ważna jest cierpliwość, zdolność koncentracji uwagi, a także spostrzegawczość, podzielność uwagi i dobra pamięć. W pracy nauczyciela pożądana jest zdolność obserwacji, wyciągania logicznych wniosków, umiejętność szybkiego podejmowania decyzji. Musi być osobą tolerancyjną o dużej dozie obiektywizmu, dyskretną, powinien cechować się samokontrolą, dojrzałością i odpornością emocjonalną. Przydatną umiejętnością jest



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zdolność formułowania myśli w mowie i na piśmie, a także planowania i organizacji pracy. Dobrze, gdy nauczyciel ma zdolności artystyczne, jest osobą kreatywną i twórczą, stale rozwijającą się i otwartą na nowe doświadczenia.

W odniesieniu do zawodu nauczyciela nauczania początkowego nie ma wyraźnych wymagań zdrowotnych i fizycznych, bowiem ta praca wymaga niewielkiego obciążenia fizycznego. Pożądana jest jednak dobra sprawność fizyczna. Nauczyciel powinien odznaczać się sprawnością narządu wzroku, istotny jest także słuch umożliwiający komunikację werbalną.

3. Czynniki utrudniające zatrudnienie w zawodzie

Czynnikiem utrudniającym pracę w zawodzie są zaburzenia znacznego stopnia sprawności kończyn górnych, w szczególności w zakresie zręczności palców i rąk, oraz niewielkiego i znacznego stopnia sprawności kończyn dolnych.

Czynnikiem utrudniającym pracę w zawodzie są także wady i dysfunkcje narządu wzroku, niedające się korygować szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, zaburzenia: widzenia stereoskopowego, prawidłowego pola widzenia, percepcji kształtów, rozróżniania barw, koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz zmysłu równowagi.

Z uwagi na pracę polegającą na bezpośrednim kontakcie z dziećmi i ich rodzicami utrudnieniem są znacznego stopnia zaburzenia w zakresie narządu słuchu, które nie mogą być skorygowane aparatem słuchowym (osoby głuche i głuchonieme).

Przeciwwskazaniem bezwzględnym jest nosicielstwo chorób zakaźnych i choroby pasożytnicze.

Charakter pracy, a przede wszystkim kontakty interpersonalne, powodują, iż znaczące wady wymowy, schorzenia strun głosowych i niska ekspresja werbalna mogą ograniczać pracę w tym zawodzie.

4. Możliwość zatrudnienia w zawodzie osób z niepełnosprawnością



w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń
oraz przystosowania stanowisk pracy
dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach





4.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

Osoby z niewielką dysfunkcją kończyn górnych, mogą być zatrudnione, na wybranych stanowiskach pracy, pod warunkiem stworzenia odpowiedniej organizacji stanowiska pracy.

Osoby ze znaczną dysfunkcją są wykluczone z zawodu ze względu na konieczność dużej sprawności przy wykonywaniu prawie wszystkich zajęć edukacyjnych i wychowawczych.

4.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

Istnieje możliwość zatrudnienia w tym zawodzie osób widzących obuocześnie o prawidłowym lub nieznacznie ograniczonym zakresie pola widzenia, rozróżniających barwy oraz z nieznaczną dysfunkcją narządu wzroku, jeśli jest skorygowana przez odpowiednie szkła optyczne lub soczewki kontaktowe.

Dobry wzrok i ogólna koordynacja wzrokowo-ruchowa jest niezbędna podczas przeprowadzania wszystkich zajęć oraz jednoczesnego czuwania nad bezpieczeństwem dzieci.

4.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Istnieje możliwość wykonywania zawodu przez osoby z niepełnosprawnością narządu słuchu pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych (osoby słabosłyszące).

5. Potrzeba przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnością

5.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

Osoby z niewielką dysfunkcją kończyn górnych mogą być zatrudnione na wybranych stanowiskach pracy, głównie w klasach starszych, pod warunkiem



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

stworzenia odpowiedniej organizacji stanowiska pracy. Osoby te mogą potrzebować ograniczenia lub eliminacji zadań wymagających dużej sprawności rąk i palców oraz zastosowania indywidualnych pomocy technicznych, które usprawniają pracę. Osoby z dysfunkcją jednej kończyny górnej muszą stosować pomoce techniczne (ortezy, protezy), ułatwiające lub umożliwiające im pracę.

Osoby ze znaczną dysfunkcją są wykluczone z zawodu ze względu na brak dużej sprawności ogólnej, niezbędnej przy wykonywaniu prawie wszystkich zajęć edukacyjnych i wychowawczych. Dzieci wymagają pomocy i wsparcia przy czynnościach fizjologicznych, ponadto dzieci z niepełnosprawnością (klasy integracyjne) często wymagają przenoszenia ich lub pomocy z użyciem dużej siły.

5.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

Osoby z dysfunkcją narządu wzroku powinny stosować szkła korekcyjne bądź soczewki kontaktowe. Należy w określonych sytuacjach częściowo lub całkowicie wyeliminować zadania i czynności robocze wymagające dobrej koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Wymagane jest też dobre przygotowanie stanowiska pracy – doświetlenie miejsca i stanowiska pracy, przygotowanie kontrastowego (ciemnego) tła biurka, eliminacja potencjalnych źródeł olśnienia (matowe powierzchnie).

Pomocna jest stała lokalizacja elementów środowiska i stanowiska pracy.

5.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Osoby słabosłyszące powinny korygować słuch za pomocą aparatu słuchowego (zwłaszcza w częstotliwościach pasma mowy) w stopniu umożliwiającym swobodne, werbalne komunikowanie się (słuch wydolny socjalnie).

Zaleca się ograniczenie hałasu tła oraz pogłosu w pomieszczeniu pracy w celu poprawy warunków percepcji dźwięku oraz poprawy warunków komunikacji werbalnej.



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Uwaga. Każdy przypadek zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością oraz przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości tej osoby należy rozpatrywać indywidualnie.



**Ramowe
Wytyczne**

w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń
oraz przystosowania stanowisk pracy
dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach

CIOP  **PIB**